

EN AV TRE // På ti år er antall studenter ved Universitetssenteret på Svalbard fordoblet, men bare én av tre er fra Norge. Studenter og forskning er blitt en viktig del av den norske tilstedeværelsen på Svalbard.

Norske studenter i mindretall

SVEIN INGE MELAND
svein.inge.meland@adresseavisen.no
foto **JON INGEMUNDSEN**

Interessen fra norske studenter er langt fra slik myndighetene ønsker. Kunnskapsdepartementets målsetting er at halvparten av studentene skal være norske. Det målet er Universitetssenteret på Svalbard (Unis) lenger og lenger unna å nå. I høstsemesteret i år er bare 105 av de 349 studentene norske.

Viktig for norsk nærvær

I dag utgjør Unis 15–20 prosent av den norske tilstedeværelsen på Svalbard. Ennå er kulldriften klart viktigere. Men direktør Ole Arvid Misund mener forskning og utdanning vil vokse betydelig.

– Vi er blitt en ganske avgjørende del av tilstedeværelsen. Forskning og utdanning vil bli enda viktigere. Turisme også. Det bør være et oppegående samfunn her for å hevde suverenitet. Jeg regner med at Unis i løpet av 10 år har 900 studenter, 150 ansatte og et nytt byggetrinn, sier Misund.

Utkonkurreres

Antall norske studenter har økt, men på langt nær så mye som de ikke-nordiske. For hele 2014 har Unis nær 650 studenter, 30 prosent flere enn i fjor.

– Vi får veldig gode og motiverte studenter. Konkurransen er så stor at mange av de norske søkerne blir utkonkurrert av utenlandske med bedre karakterer. Regjeringen fokuserer på kvalitet i høyere utdanning. Det passer oss godt. Men vi skulle gjerne hatt flere norske.

– All undervisning ved Unis foregår på engelsk, sier Misund.

– Dere ligger langt unna departementets mål, hva gjør dere med det?

– Vi samarbeider stadig bedre med universitetene på fastlandet, og jobber for å harmonisere kurstilbudet med deres. Det skal gjøre det lettere for norske studenter å velge kurs hos oss. For at tilbudet skal bli mer forutsigbart, har universitetene bedt om kvoter. Vi oppsøker også universitetene og arrangerer møter med studenter og ansatte. Til sammen håper vi disse tiltakene fører til flere norske studenter ved Unis.

Internasjonalt

Også blant lærerne er nordmenn i klart mindretall. Bare 19 av de 61 fast vitenskapelig ansatte kommer fra Norge. I tillegg er 37 forskere tilknyttet Unis i deltidsstillinger. Senteret har årlig besøk av omkring 180 gjesteforelesere fra hele verden.

– Etter noen år her blir mange av de vitenskapelige headhuntet til andre universiteter, sier Misund.

I enkelte avdelinger har det vært utskiftninger på opptil 30 prosent av staben fra et år til et annet. Det er en utfordring å håndtere, synes direktøren.

– Staben er meget internasjonal og det høye antallet gjesteforskere gjør at vi kan holde et høyt nivå på et bredere felt. Det er bra, sier Misund.

Lærer å klare seg

Sammenlignet med et vanlig universitet er feltopphold en langt større del av utdanningen

INTERNASJONALT MILJØ: Noora Haavisto, Maria Hammarbäck og Franziska Hellmuth er ute i Adventdalen for å trene

Vi får veldig gode og motiverte studenter. Konkurransen er så stor at mange av de norske søkerne blir utkonkurrert av utenlandske med bedre karakterer.

Ole Arvid Misund, direktør Unis

ved Unis. Alle studenter må gjennom et grundig sikkerhetskurs når de kommer til Svalbard.

– Vi er opptatt av sikkerhet. Studentene er veldig mye ute, og i Arktis er marginene små. Vi har opplevd kritiske situasjoner der folk har falt i bresprekker, men har unngått alvorlige ulykker med personskader. Siden starten i 1993 har vi vært nødt til å skyte isbjørn i selvforsvar bare én gang.

Direktøren mener Unis-studentene får med seg en spesiell kompetanse som arbeidsgivere setter stor pris på.

– De lærer å klare seg ute i vanskelige forhold og å passe på andre. Det gir en meget verdifull mestringsfølelse.

– Oppholdet på Svalbard er del av min mastergrad ved Stockholms Universitet. Jeg

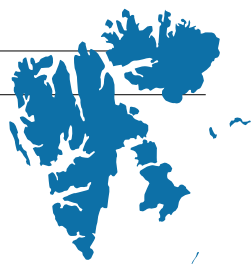
STUDENTMAGNET: Tyske Julian Wystyrk lar italienske Mario Placidi Spring ta styringen over hundespannet. Karene synes Svalbard er et paradys for naturguidestudenter som dem selv.

BEVÆPNEDE STUDENTER: Hyblene i nybygget er utstyrt med safe for å låse inn sluttstykket til våpenet. Skal du bevege deg utenfor Longyearbyen, er det påkrevet å ha våpen som sikring mot isbjørn.

HET FREMTID FOR SVALBARD

Isen smelter. Nye snarveier åpner seg til sjøs. Olje- og gassvirksomheten kryper nordover og Russland ruster opp. Interessen for nordområdene har aldri vært større – og midt i det heteste området ligger Svalbard.

på meteorologiske observasjoner sammen med veileder Stephan Kral.

FAKTA

Unis

- Ble etablert i 1993.
- Studenter fra 35 land.
- Vitenskapelig stab: 61 faste, 37 i deltidsstillinger, 180 gjesteforelesere årlig.
- Studiepoeng og grader tilskrives studentens moderinstitusjon. Ingen har vitnemål fra Unis.
- 80 har tatt doktorgraden.
- Partner i Senter for fremragende forskning, Birkelandsenteret for romforskning og Senter for fremragende utdanning i biologi, Bioceed.

105

av 349 studenter på Svalbard dette semesteret, er norske

liker meg godt her. Det er annerledes. Og jeg liker det internasjonale miljøet ved Unis. Vi er mye ute og får et veldig nært forhold til lærerne, sier Maria Hammerback.

Når vi møter henne, er hun ute på værstasjonen i Adventdalen for å trene på værobservasjoner sammen med medstudentene Noora Haavisto og Franziska Hellmuth.

– Jeg kom til Svalbard fordi venner anbefalte det. Noe sånt har vi ikke i Finland. Stedet er veldig spennende. Jeg studerer geofysikk, og håper å finne ut hva jeg skal bli mens jeg er her, forteller Haavisto.

De norske er yngre

Unis er et felles ansvar for universitetene i Fastlands-Norge. De «gamle» universitetene i Tromsø, Trondheim, Bergen og Oslo er i førersetet. Med fagfeltene arktisk biologi, teknologi, geologi og geofysikk fungerer Unis som fastlandsuniversitetenes arktiske institutt.

– Studentene er på ulike stadier. Mange av de norske er yngre og kommer hit tidlig i studieløpet, påpeker Stephan Kral.

Han er fra Tyskland, tar doktorgrad i meteorologi ved Universitetet i Bergen, på studiet

for arktisk klima, og er veileder for studenter på Svalbard. Kral mener nivået er veldig bra, både på studenter og forskere ved Unis.

Jeg synes flere norske burde søke

Astrid Horge Glindø, student

– Selv bor jeg i Bergen og det er femte gangen jeg underviser her. Jeg elsker det.

– Jeg synes flere norske burde søke, sier Astrid Horge Glindø fra Fredrikstad, og legger til:

– De utenlandske studentene er gjennomsnittlig eldre enn oss. Folk har veldig ulik bakgrunn. Jeg dro hit etter å ha hørt om hvor fantastisk det er her. Det er en helt annen måte å arbeide på, med masse feltarbeid. Terskelen for å dra på tur er lav.

– Typisk for de som kommer hit er at de er glade i vinter, ski og snøscooter, sier Bård Blæsterdalen, som har studert fysikk ved NTNU og har brukt to av fem studieår på Svalbard. Han har havis som spesialitet.

– Den akademiske kvaliteten her er veldig god. Det er små grupper og god oppfølging, sier Blæsterdalen.

Redigert av Ove Jacobsen

14-åring drepte medelev

SEATTLE: Eleven som åpnet ild og drepte en medelev og seg selv på en skole i USA, kan ha advart om skytingen på nettet. Tre personer er kritisk skadd etter skyteepisoden. Politiet sier at én jente er drept, mens to gutter og to jenter ligger på sykehus, skriver Seattle Times. Tilstanden til tre av dem er kritisk, opplyser en

lege ved sykehuset der de behandles. Disse er skutt i hodet, mens en fjerde person ble truffet i kjeven. Skyteepisoden skjedde på Marysville-Pilchuck High School i byen Marysville i delstaten Washington fredag. Skolen har elever som er mellom 14 og 18 år gamle, fra niende til og med tolvte skoleår.

Møtte pressen for første gang

NEW DELHI: Indias statsminister Narendra Modi gjorde i går sitt første forsøk på å bedre sitt forhold til journalister, men han åpnet ikke for spørsmål under pressemøtet. Modi kom til makten for fem måneder siden, men dette er første gangen han møtte indisk presse. Statsministeren uttalte at han ønsker å styrke båndene med journalister, og takket dem blant annet for mediedekningen av en opprydningskampanje i hovedstaden.

Tre tyrkiske soldater drept av kurdere

ISTANBUL: Militante kurdere drepte tre tyrkiske soldater sørøst i landet i går, opplyser det tyrkiske forsvaret. Soldatene ble angrepet da de var i ferd med å kjøpe forsyninger til militærleiren der de var stasjonert, melder tyrkiske medier. Fredag ble tre PKK-krigere skutt og drept etter at medlemmer av den forbudte gruppen tente på to kjøretøyer og et kraftverk i provinsen Kars i øst.

IS har mistet kontrollen over to byer

ARBIL: Kurdiske styrker har tatt tilbake den nordirakiske byen Zumar og landsbyene rundt fra Den islamske staten (IS). Nær Bagdad har irakiske sikkerhetsstyrker erobret byen Jurf al-Sakhar (bildet). En kurdisk etterretningsoffiser i Zumar sier den kurdiske peshmergamilitsen angrep fra fem hold tidlig i går. Styrkene fikk støtte fra kampfly, og møtte sterk motstand før de fikk overtaket. Zumar ligger omkring 60 kilometer nordvest for Mosul, den første irakiske byen som falt under IS' offensiv i juni. IS har dermed mistet kontrollen over to irakiske byer.